



# נספח: מיניות בריאה, להתחיל מבראשית

מאת יחיעם שרלו

הפסוקים בפרשות הראשונות של ספר בראשית מוכרים לכל, אבל הבה נקרא אותם שוב, ברצף, ונתרשם מהכמות ומההיקף של הדיבור הגופני והמיני בפסוקים. הרשו לעצמכם לחוות בעת הקריאה חוויות גופניות, שימו לב למושגים מעולם המיניות שהם מעלים בכם. לאן המחשבות שלכם נודדות בעקבות הקריאה?

## פרק א:

כז ויברא א-להים את האדם בצלמו בצלם א-להים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם.

כח ויברך אתם א-להים ויאמר להם א-להים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה ורדו בדגת הים ובעוף השמים ויבכל חיה הרמשת על הארץ.

## פרק ב:

כא ויפל ה' אל-הים תרדמה על האדם ויישן ויקח אחת מצלעתיו ויסגר בשר תחתנה.

כב ויבן ה' אל-הים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה ויבאה אל האדם.

כג ויאמר האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת.

כד על כן יעזב איש את אביו ואת אמו וידבק באשתו והיו לבשר אחד.

כה ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבששו.

## פרק ג:

ז. ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירום הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגלת.

י. ויאמר את קלף שמעתי בגן ואירא כי עירם אנכי ואחבא.

יא. ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה המן העץ אשר צויתיה לבלתי אכל ממנו אכלת.

טז. אל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך והרבה בעצב תלדי בנים ואל אישה תשוקתך והוא ימשל בך.



## פרק ד:

- א. והאדם ידע את חוה אשתו ופתר ותלד את קין ותאמר קניתי איש את יהוה.  
ב. ותסוף ללדת את אחיו את הבל והיה הבל רעהו צאן וקין היה עבד אדמה.  
יז. וידע קין את אשתו ופתר ותלד את חנוך והיה בנו עיר ויקרא שם העיר כְּנָשׁ בְּנוֹ חֲנוֹךְ.  
יט. ויקח לו למך שתי נשים שם האחת עדה ושם השנית צלה.

## פרק ה:

- ב. זכר ונקבה בראם ויברך אתם ויקרא את שמם אדם ביום הברואם.

## פרק ו:

- א. והיה כי החל האדם לרב על פני האדמה ובנות ילדו להם.  
ב. ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבת הנה ויקחו להם נשים מפל אשר בחרו.  
ג. ויאמר ה' לא ידון רוחי באדם לעלם בשגם הוא בשר והיו ימיו מאה ועשרים שנה.  
ד. הנפלים היו בארץ בימים ההם וגם אחרי כן אשר יבאו בני האלהים אל בנות האדם וילדו להם המה הגברים אשר מעולם אנשי השם.  
ה. וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבת לבו רק רע כל היום.

## פרק ז:

- ב. מפל הבהמה הטהורה תקח לך שבעה שבעה איש ואשתו ומן הבהמה אשר לא טהרה הוא שנים איש ואשתו.  
ג. גם מעוף השמים שבעה שבעה זכר ונקבה לחיות זרע על פני כל הארץ.

## פרק ח:

- כא. ויורח ה' את ריח הניחח ויאמר ה' אל לבו לא אסף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעריו ולא אסף עוד להכות את כל חי כאשר עשיתי.



## פרק ט:

- א. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת נֹחַ וְאֶת בְּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלאוּ אֶת הָאָרֶץ.
- ז. וְאַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ שְׂרָצוּ בָאָרֶץ וּרְבוּ בָהּ.
- כא. וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֶהְלֵה.
- כב. וַיֵּרָא חָם אֲבִי כְנַעַן אֶת עֶרְוַת אָבִיו וַיַּגֵּד לְשָׁנֵי אָחִיו בְּחוּץ.
- כג. וַיִּקַּח שָׁם וַיִּפֹּת אֶת הַשְּׂמֵלָה וַיִּשְׂמֹו עַל שְׂכָם שְׁנֵיהֶם וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיִת וַיִּכְסּוּ אֶת עֶרְוַת אֲבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אַחֲרָיִת וְעֶרְוַת אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ.

## פרק יא:

- ל. וַתְּהִי שְׂרֵי עֶקְרָה אֵין לָהּ וְלָדָּ.
- עד כאן מפרשות בראשית ונוח. אילו נושאים מעולם המיניות פגשנו בפסוקים עצמם ללא מדרשים ופרושים? (בסוגרים דוגמאות)

### א. פיזיולוגיה:

- פריון ורבייה (אדם וחווה, בעלי החיים)
- גוף עירום (אדם וחווה, נח)
- היריון (כל הנשים שילדו)
- זרע (גם בהיבט של עולם הצומח, וגם במעשה ער ואונן)
- ברית מילה באיבר המין הגברי (אברהם אבינו, ישמעאל ויצחק)
- עקרות (שרה, רבקה, רחל)

### ב. תיאורי יחסי אישות ותאונות יצרים:

- תשוקה (אדם וחווה)
- קיום יחסי אישות בין איש לאשתו ("וידע")
- יחסי אישות הניתנים למשא ומתן כלכלי (אבימלך, לאה ורחל)
- יצר מיני פעיל (בני הא-לוהים, אשת פוטיפר)

### ג. סטיות מיניות:

- ערוה מתוך שכרות (נח)
- גילוי עריות (לוט ובנותיו)



- הטרדות מיניות(אשר פוטיפר)
- אונס(אונס דינה)
- זנות(תמר שהתחפשה, טענת שמעון ולוי)
- ד. דימוי גוף:
- מודל היופי (המלך לוקח נשים יפות גם אם לא שלו, יוסף המסלסל בשערו)
- צניעות הגוף(רבקה)
- ה. חיזור:
- חיזור ואהבה רומנטית(יעקב ורחל)

אם נעיין בפירוש רש"י לפרשיות אלו נפגוש עולם עשיר המתאר מהלכים רבים השוזרים את המיניות באורח החיים שלנו כבני אדם ואף בעולם החי והצומח. (הציטוטים מ"ויקטיקסט")

וגם כאן ההנחיה הינה- תחוו ברגש, וראו לאן המחשבות הולכות. מה קורה בגוף ובמוח כאשר עוברים על הפירוש וקוראים את המושגים הקשורים לעולם המיניות?

#### פרק א:

יא. "מִזְרִיעַ זֶרַע" - שיגדל בו זרעו לזרוע ממנו במקום אחר, "אֲשֶׁר זָרְעוּ-בו" - הן גרעיני כל פרי שמהן האילן צומח כשנוטעים אותו.

כא. "הַתְּנִינִם" - דגים גדולים שבים. ובדברי אגדה (בבא בתרא עד ב), הוא לוייתן וכן זוגו, שבראם זכר ונקבה, והרג את הנקבה ומלחה לצדיקים לעתיד לבא; שאם יפרו וירבו, לא יתקיים העולם בפניהם. התנינים כתיב.

כב. "פְּרוּ" - לשון פרי כלומר עשו פירות.

"וַרְבוּ" - אם לא אמר אלא פְּרוּ היה אחד מוליד א' ולא יותר ובא וַרְבוּ שאחד מוליד הרבה.

כח. "וּכְבֹּשָׁה" - חסר וי"ו ללמדך שהזכר כובש את הנקבה שלא תהא יצאנית ועוד ללמדך שהאיש שדרכו לכבוש מצווה על פריה ורביה ולא האשה.

#### פרק ב:

יח. "לא טוב היות וגו'" - (ב"ר) שלא יאמרו שתי רשויות הן הקב"ה יחיד בעליונים ואין לו זוג וזה בתחתונים ואין לו זוג.

"עזר כנגדו" - זכה עזר לא זכה כנגדו להלחם.



כא. "מצלעותיו" - מסטריו כמו (שמות כו) ולצלע המשכן זהו שאמרו (עירובין יח) שני פרצופים נבראו "ויסגר" - מקום החתך.

"ויישן ויקח" - (שם יז) שלא יראה חתיכת הבשר שממנו נבראת ותתבזה עליו.

כב. "ויבן" - כבנין רחבה מלמטה וקצרה מלמעלה לקבל הולד כאוצר של חטים שהוא רחב מלמטה וקצר מלמעלה שלא יכביד משאו על קירותיו.

כג. "זאת הפעם" - מלמד שבא אדם על כל בהמה וחיה ולא נתקררה דעתו עד שבא על חוה.

"על כן יעזב איש" - רוח"ק אומרת כן לאסור על בני נח את העריות (סנהדרין נז).

כד. "לבשר אחד" - הולד נוצר ע"י שניהם ושם נעשה בשרם אחד (שם נח).

כה. "ולא יתבוששו" - שלא היו יודעים דרך צניעות להבחין בין טוב לרע (ב"ר) ואע"פ שנתנה בו דעה לקרות שמות לא נתן בו יצר הרע עד אכלו מן העץ ונכנס בו יצר הרע וידע מה בין טוב לרע (ב"ר).

### פרק ג:

א. "והנחש היה ערום" - מה ענין זה לכאן היה לו לסמוך ויעש לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם אלא ללמדך מאיזו סבה קפץ הנחש עליהם ראה אותם ערומים ועוסקים בתשמיש לעין כל ונתאוה לה.

ו. "ותתן גם לאישה" - שלא תמות היא ויחיה הוא וישא אחרת.

ז. "וידעו כי עירומים הם" - אף הסומא יודע כשהוא ערום אלא מהו וידעו כי עירומים הם מצוה אחת היתה בידם ונתערטלו הימנה (ב"ר).

יא. "מי הגיד לך" - מאין לך לדעת מה בשת יש בעומד ערום.

טו. "ואיבה אשית" - אתה לא נתכוונת אלא שימות אדם כשיאכל הוא תחלה ותשא את חוה ולא באת לדבר אל חוה תחלה אלא לפי שהנשים דעתן קלות להתפתות ויודעות לפתות את בעליהן לפיכך ואיבה אשית.

טז. "עצבונך" - זה צער גידול בנים (עירובין ק), "והרונוך" - זה צער העיבור, "בעצב תלדי בנים" - זה צער הלידה, "ואל אישך תשוקתך" - לתשמיש ואעפ"כ אין לך מצח לתובעו בפה אלא הוא ימשול בך הכל ממנו ולא ממך, "תשוקתך" - תאוותך כמו (ישעיהו כט) ונפשו שוקקה.

כ. "ויקרא האדם" - חזר הכתוב לענינו הראשון ויקרא האדם שמות ולא הפסיק אלא ללמדך שעל ידי קריאת שמות נזדווגה לו חוה כמו שכתוב ולאדם לא מצא עזר כנגדו לפיכך ויפל תרדמה וע"י שכתב ויהיו שניהם ערומים סמך לו פרשת הנחש להודיעך שמתוך שראה אותם ערומים וראה אותם עוסקים בתשמיש נתאוה לה ובא עליהם במחשבה ובמרמה.

### פרק ד:

א. "והאדם ידע" - כבר קודם הענין של מעלה קודם שחטא ונטרד מגן עדן וכן ההריון והלידה שאם כתוב וידע אדם נשמע שלאחר שנטרד היו לו בנים. "את ה'" - כמו עם ה' כשברא אותי ואת אישי לבדו בראנו אבל בזה שותפים אנו עמו (נדה לא).



"את קין את אחיו את הבל" - ג' אתים ריבויים הם מלמד שתאומה נולדה עם קין ועם הבל נולדו שתיים לכך נאמר ותוסף (ב"ר).

ז. "ואליך תשוקתו" - של חטאת הוא יצר הרע תמיד שוקק ומתאוה להכשילך.

"ואתה תמשל בו" - אם תרצה תתגבר עליו.

יח. "ועירד ילד" - יש מקום שהוא אומר בזכר הוליד ויש מקום שהוא אומר ילד שהלידה משמשת שתי לשונות לידת האשה וזריעת תולדות האיש כשהוא אומר הוליד בלשון הפעיל מדבר בלידת האשה פלוני הוליד את אשתו בן או בת וכשהוא אומר ילד מדבר בזריעת האיש.

יט. "שתי נשים" - (ב"ר) כך היה דרכן של דור המבול אחת לפריה ורביה ואחת לתשמיש זו שהיא לתשמיש משקה כוס של עקרין (ס"א אינו) כדי שתעקר ומקושטת ככלה ומאכילה מעדנים וחברתה נזופה ואבלה כאלמנה וזהו שפירש (איוב כד כא) רועה עקרה לא תלד ואלמנה לא ייטיב כמו שמפורש באגדת חלק.

"עדה" - היא של פריה ורביה ועל שם שמגונה עליו ומוסרת מאצלו (ס"א ממאכלו) עדה תרגום של סורה.

"צלה" - היא של תשמיש על שם שיושבת תמיד בצלו דברי אגדה הם בבראשית רבה.

כג. "שמען קולי" - שהיו נשיו פורשות ממנו מתשמיש לפי שהרג את קין ואת תובל קין בנו שהיה למך סומא ותובל קין מושכו וראה את קין ונדמה לו כחיה ואמר לאביו למשוך בקשת והרגו וכיון שידע שהוא קין זקנו הכה כף אל כף וספק את בנו ביניהם והרגו והיו נשיו פורשות ממנו והוא מפייסן.

"שמען קולי" - להשמע לי לתשמיש וכי איש אשר הרגתי לפצעי הוא נהרג וכי אני פצעתיו מזיד שיהא הפצע קרוי על שמי וילד אשר הרגתי לחבורתי נהרג כלומר ע"י חבורתי בתמיה והלא שוגג אני ולא מזיד לא זהו פצעי ולא זהו חבורתי.

כד. "שבעים ושבעה" - לשון רבוי שביעיות אחז לו כך דרש רבי תנחומא ומדרש בראשית רבה לא הרג למך כלום ונשיו פורשות ממנו משקיימו פריה ורביה לפי שנגזרה גזירה לכלות זרעו של קין לאחר שבעה דורות אמרו מה אנו יולדות לבהלה למחר המבול בא ושטף את הכל והוא אומר להן וכי איש הרגתי לפצעי וכי אני הרגתי את הבל שהיה איש בקומה וילד בשנים שיהא זרעי כלה באותו עון.

כה. "וידע אדם וגו'" - בא לו למך אצל אדם הראשון וקבל על נשיו אמר להם וכי עליכם לדקדק על גזירתו של מקום אתם עשו מצותכם והוא יעשה את שלו אמרו לו קשוט עצמך תחלה והלא פרשת מאשתך זה מאה ושלישים שנה משנקנסה מיתה על ירך מיד וידע אדם וגו' ומהו עוד ללמדך שנתוספה לו תאוה על תאוות (בב"ר).

## פרק ה:

ג. "שלישים ומאת שנה" - עד כאן פירש מן האשה (ב"ר).

לב. "בן חמש מאות שנה" - א"ר יודן מה טעם כל הדורות הולידו לק' שנה וזה לחמש מאות אמר הקב"ה אם רשעים הם יאבדו במים ורע (ס"א זרע של צדיק זה) לצדיק זה ואם צדיקים הם אטריח עליו לעשות תיבות



הרבה כבש את מעיינו ולא הוליד עד חמש מאות שנה כדי שלא יהא יפת הגדול שבבניו ראוי לעונשין לפני המבול (ב"ר) דכתיב (ישעיהו סה) כי הנער בן מאה שנה ימות ראוי לעונש לעתיד וכן לפני מתן תורה. "את שם ואת חם ואת יפת" - והלא יפת הגדול הוא אלא בתחלה אתה דורש את שהוא צדיק ונולד כשהוא מהול ושאברהם יצא ממנו וכו' (בב"ר).

#### **פרק ו:**

ב. "כי טבת הנה" - אמר רבי יודן טבת כתיב כשהיו מטיבין אותה מקושטת ליכנס לחופה היה גדול נכנס ובועלה תחלה (ב"ר), "מכל אשר בחרו" - אף בעולת בעל אף הזכר והבהמה (ב"ר).  
יא. "ותשחת" - לשון ערוה וע"א (סנהדרין נז) (ס"א ערוה כי השחית כל בשר את דרכו וע"א) כמו (דברים ז) פן תשחיתו.  
יב. "כי השחית כל בשר" - אפי' בהמה חיה ועוף נזקקין לשאינן מינן.  
יג. "קץ כל בשר" - כ"מ שאתה מוצא זנות וע"א אנדרלמוסיא באה לעולם והורגת טובים ורעים.  
יח. "אתה ובניך ואשתך" - האנשים לבד והנשים לבד מכאן שנאסרו בתשמיש המטה (שם).  
כ. "מהעוף למינהו" - (ב"ר) אותן שדבקו במיניהם ולא השחיתו דרכם ומאליהם באו וכל שהתיבה קולטתו הכניס בה.

#### **פרק ז:**

ד. "ארבעים יום" - כנגד יצירת הולד שקלקלו להטריח ליוצרם לצור צורת ממזרים.  
ז. "נח ובניו" - האנשים לבד והנשים לבד לפי שנאסרו בתשמיש המטה מפני שהעולם שרוי בצער.

#### **פרק ח:**

א. "ויזכור א-להים את נח וגו'" - מה זכר להם לבהמות זכות שלא השחיתו דרכם קודם לכן ושלא שמשו בתיבה.  
ז. "יצא ושוב" - הולך ומקיף סביבות התיבה ולא הלך בשליחותו שהי' חושדו על בת זוגו כמו ששינו באגדת חלק (סנהדרין קח).  
טז. "אתה ואשתך וגו'" - איש ואשתו כאן התיר להם תשמיש המטה.  
יז. "ושרצו בארץ" - ולא בתיבה מגיד שאף הבהמה והעוף נאסרו בתשמיש.  
כא. "מנערו" - מנערו כתיב משננער לצאת ממעי אמו נתן בו יצר הרע.

#### **פרק ט:**



ז. "ואתם פרו ורבו" - (כתובות ה) לפי פשוטו הראשונה לברכה וכאן לצווי ולפי מדרשו להקיש מי שאינו עוסק בפריה ורביה לשופך דמים (יבמות סה).

ט. "ואני הנני" - מסכים אני עמך שהיה נח דואג לעסוק בפריה ורביה עד שהבטיחו הקדוש ברוך הוא שלא לשחת העולם עוד וכן עשה ובאחרונה אמר לו הנני מסכים לעשות קיום וחוזק ברית להבטחתי ואתן לך אות.

כב. "וירא חם אבי כנען" - (ב"ר) יש מרבתינו אומרים כנען ראה והגיד לאחיו לכך הוזכר על הדבר ונתקלל.

"וירא את ערות אביו" - יש אומרים סרסו (סנהדרין ע) ויש אומרים רבעו (ב"ר).

כג. "ופניהם אחרנית" - למה נאמר פעם שניה מלמד שכשקרבו אצלו והוצרכו להפוך עצמם לכסותו הפכו פניהם אחרנית.

#### פרק י:

יד. "פתרוסים ואת כסלוחים אשר יצאו משם פלשתים" - משניהם יצאו שהיו פתרוסים וכסלוחים מחליפין משכב נשותיהם אלו לאלו ויצאו מהם פלשתים.

כל ילד וילדה הלומדים רש"י בבית ספר נתקלים בפסוקים עצמם ובפירושים עליהם, כפי שהדגמתי. האם רצוי להשאיר את הילדים עם קריאת הפירוש לבדם ועם התקבעות פשר מסויים בקרבם מבלי להתייחס לאספקט זה? אני מציע לקרוא את הפסוקים עם פירוש רש"י ביחד, ולהסביר באמצעותם נושאים שונים המעסיקים את הילדים וכאלו שלדעתכם חשוב לדבר עליהם ולהעלותם למודעות. בזכות תשומת לב והכרעה לקיים שיח אחראי אפשר להעניק כלים משמעותיים ואגב כך גם לשדר נוכחות אחראית. עושר גדול של נושאים הקשורים לעולם המיניות:

(בסוגריים דוגמאות רק משתי הפרשיות שהובאו לעיל)

#### א. פיזיולוגיה:

- משמעות הזרע בעולם החי ועולם הצומח(האילן מזריע זרע)
- הריון ולידה, צער הלידה, לידת תאומים, יצירת ולד(והיו לבשר אחד, מבנה גוף האשה)
- פריה ורביה של בני אדם ושל בעלי חיים(התנינים, אדם וחווה)
- תחושות גוף(צער העיבור וצער הלידה, הסומא מרגיש כשהוא ערום)
- גוף עירום(וידעו כי ערומים הם)
- אמצעי מניעה- כוס של עקרין(אשה לתשמיש)
- ברית מילה, תינוק שנולד מהול(שם נולד מהול)

#### ב. יחסי מין ותאוות יצרים:

- קיום יחסי אישות(אדם בא על חווה, למך ונשיו)
- חשק ותשוקה(ואל אשר תשוקתך)
- תאוה ליחסי מין(הנחש כאשר ראה את אדם וחווה, נתווספה תאוה על תאוותו)
- יצר מיני(הנחש, למך)
- הרצון והצורך לקיים יחסי מין, אצל מי יותר? (למך מבקש מנשיו, ואגב מחקרים מדברים על יחס 1/6 במחשבות על קיום יחסי מין גבר/אשה בהתאמה)





- התגברות של יצר המין(הנחש, למך) והתגברות על יצר המין(אדם פרש 130 שנה,נח כבש מעיינו 500 שנה, בזמן המבול בתיבה)
- פוליגמיה(למך עדה וצילה)
- יחסי מין כאמצעי כוח ומשא ומתן בין האיש לאישה והפוך(למך ונשיו)
- ריב ופיוס סביב עניין קיום יחסי מין(למך ונשיו)
- פרישה מיחסי מין עקב צער או מניעת התרבות(נח, אדם)

#### ג. סטיות מיניות:

- גילוי עריות(יעזוב איש, חם ונח, חטא דור המבול)
- בגידה על רקע מיני(העורב)
- הצצה- וויורזים(הנחש, חם)
- אונס ותרבות מין קלוקלת(בני הא-לוהים, נכנס גדול ובועה תחילה)
- יחסי מין של בני אדם עם חיות(אדם בא על כל החיות, "מכל אשר בחרו")
- זנות(קץ כל בשר)
- סירוס(חם ונח)

#### ד. דימוי גוף:

- צניעות לבוש ודיבור ומראה עיניים(כתונת עור, שם ויפת מסתובבים אחורנית)
- בריאת האשה(הצלע, מקום חתר)
- בוש בערום(מי הגיד לך שיש בוש בערום)

#### ה. מגדר:

- האיש דרכו לכבוש, האשה שלא תהא יצאנית("וכבשוה")
- נשים דעתן קלה להתפתות ויודעות לפתות(חוה והנחש)
- אשה לא תבקש לקיים יחסי מין אף כי רוצה(ו"אל אשרך תשוקתך")

#### ו. זוגיות:

- תכונות הגבר ותכונות האשה בענייני מיניות("עזר כנגדו")
- קנאה בין בני זוג וקנאה בבני הזוג(חוה נתנה לאדם שלא תמות וישא אחרת, העורב)

#### ז. שפה:

- שימוש בשפה נקייה- תשמיש, תאוה, זיווג("הבהמה אשר איננה טהורה")